

**LÄNSRÄTTEN I
SKÅNE LÄN**
Avdelning 1
Christian Härdgård

DOM
2010 -02- 0 1
Meddelad i
Malmö

Mål nr
12356-09 E

SÖKANDE

Ragn-Sells AB, 556057-3452

Ombud:
Bolagsjurist Börje Ryhn
Ragn-Sells AB
Box 952
191 29 Sollentuna

MOTPART

Mellanskånes Renhållnings AB
Box 94
241 11 Eslöv

Ombud:
Advokat Leif Persson
Advokatfirman Leif Persson AB
Box 219
241 23 Eslöv

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU)

DOMSLUT

Länsrätten bifaller Ragn-Sells AB:s ansökan om ingripande enligt LOU och förordnar att Mellanskånes Renhållnings AB:s upphandling avseende hantering av farligt avfall ska göras om.

KONKURRENS

2010 -02- 0 2

Avst	
Dnr	
Dose	Adbil

Dok.Id 256293

Postadress
Box 4522
203 20 Malmö

Besöksadress
Kalendegatan 6

Telefon
040-35 35 00
E-post: lansratteniskane@dom.se

Telefax
040-97 24 90

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:00

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Bakgrund

Mellanskånes Renhållnings AB (nedan Merab) genomför en upphandling avseende hantering av farligt avfall. Upphandlingen genomförs som förenklat förfarande i enlighet med bestämmelserna i LOU. Merab har i tilldelningsbeslut den 5 december 2009 antagit Stena Recycling AB (nedan Stena) som leverantör.

Yrkanden

Ragn-Sells AB (nedan Ragn-Sells) ansöker om överprövning av upphandlingen och yrkar i första hand att upphandlingen får avslutas först sedan rättelse skett innebärande att Stenas anbud förkastas, att kostnaderna för kemister och säkerhetsrådgivare har beaktats vid utvärderingen samt att det vid utvärderingen inte ska göras någon begränsning på 200 kg per hämtning. I andra hand yrkar man att upphandlingen ska göras om.

Merab motsätter sig Ragn-Sells förstahandsyrkande men medger bolagets andrahandsyrkande.

Länsrättens tidigare beslut i målet

Länsrätten har den 9 december 2009 beslutat att upphandlingen inte får avslutas innan något annat har beslutats.

DOMSKÄL

Relevanta bestämmelser

En upphandlande myndighet ska enligt 1 kap. 9 § LOU behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och om proportionalitet iakttas.

I 3 kap. 1 och 3 §§ LOU stadgas att värdet av kontrakt som beräknas uppgå till minst de tröskelvärden som Europeiska gemenskapernas kommission beslutat eller lämnat meddelande om ska uppskattas till det totala belopp som ska betalas enligt kontraktet.

Enligt 4 kap. 1 § LOU ska öppet eller selektivt förfarande användas vid offentlig upphandling.

Av 16 kap. 1 och 2 §§ LOU framgår att länsrätten kan pröva om en upphandlande myndighet har brutit mot någon bestämmelse i lagen och, på talan av en leverantör som lidit eller kan komma att lida skada, besluta att en upphandling ska göras om eller får avslutas först sedan rättelse gjorts. Därvid gäller att länsrätten endast prövar de särskilt angivna frågor som sökanden tar upp.

Relevanta uppgifter i förfrågningsunderlaget

I förfrågningsunderlaget återfinns under punkten 3.3 ”Kontroll av anbudsgivare” bl.a. följande text:

”MERAB ska kontrollera att anbudsgivaren har fullgjort sina skyldigheter avseende skatter, socialförsäkring, inte är på obestånd etc. Anbudsgivare styrker dessa förhållanden genom att till anbudet bifoga av skatteverket

ifylld blankett, SKV 4820 ”begäran/svar offentliga uppgifter”, vilken inte får vara daterad tidigare än en (2) månader före sista anbudsdag”.

Av punkten 5.1 ”Omfattning av tjänsten” framgår bl.a. följande:

”Omhändertagande av farligt avfall innebär dessutom följande:

- Tillgång till Kemist med kompetens att på plats identifiera och sortera avfall
- Tillhandahålla säkerhetsrådgivning till beställaren enligt lagen (2006:263) om transport av farligt gods”.

Av punkten 6.1 ”Utvärderingskriterier” framgår bl.a. följande:

”Beställarens avsikt är att anta det anbud som klarar kvalificeringskraven och i övrigt bedöms ge lägst totala nettokostnad. Följande kostnader skall härvid beaktas.

- Ersättning till anbudsgivare
- Egen hantering av farligt avfall
- Egen administration.”

Frågan om Merab har beaktat bestämmelserna om tröskelvärdesberäkning vid sitt val av upphandlingsförfarande

Parternas argumentering

Ragn-Sells: Merab har genomfört upphandlingen som en förenklad upphandling under tröskelvärdet. Det fanns emellertid anledning att anta att kontraktsvärdet skulle komma att överstiga tröskelvärdet om 1 911 155 kr. Det lägsta anbudet som erhöles uppgick till cirka 560 000 kr exklusive kostnader för kemister och säkerhetsrådgivare. Med en avtalstid på tre år och med möjlighet till förlängning med ytterligare ett år borde kontraktsvärdet rätteligen ha beräknats till drygt 2 200 000 kr, vilket är över tröskelvärdet. Upphandlingen borde därför inte ha genomförts som en förenklad upphandling under tröskelvärdet, utan ett öppet eller selektivt förfarande skulle ha tillämpats.

Merab: Vid upphandlingstillfället bedömdes värdet av upphandlingen underliga tröskelvärde för förenklat förfarande. Detta har efteråt visat sig vara en felaktig bedömning. Det bekräftas att upphandlingen därmed inte skulle ha genomförts såsom en förenklad upphandling, utan i stället skulle ett öppet eller selektivt förfarande ha använts. Upphandlingen brister sålunda i detta avseende, ehuru bristen vid upphandlingsbeslutet inte var lätt att förutse.

Länsrättens bedömning

Det är ostridigt att Merab valt fel upphandlingsförfarande för upphandlingen. Frågan blir då om Merab hade kunnat förutse detta och således valt ett annat förfarande. Inför valet av upphandlingsförfarande ska den upphandlande myndigheten beräkna värdet av det kontrakt som ska upphandlas, en s.k. tröskelvärdesberäkning. Vid beräkningen ska kontraktets totala värde uppskattas. Det är vid denna beräkning givetvis svårt att uppskatta ett kontrakts verkliga värde, det vet man oftast först efter att upphandlingen är genomförd. Det är dock viktigt att en kvalificerad uppskattning på objektiva grunder görs. Vid tveksamma fall, då värdet ligger strax under tröskelvärdet, bör bestämmelserna för upphandling över tröskelvärdena för säkerhets skull väljas.

Rätten finner det inte visat att Merab utfört en kvalificerad uppskattning av kontraktsvärdet. Det kan samtidigt konstateras att Merab i förevarande fall rätteligen borde ha valt öppet, alternativt selektivt, förfarande. Med anledning härav finner länsrätten att Merab brutit mot bestämmelserna i 3 kap. 1 och 3 §§ LOU om tröskelvärdesberäkning samt 4 kap. 1 § LOU om vilket förfarande som ska väljas. Då bestämmelserna för upphandling över tröskelvärdena är strängare och mindre flexibla än bestämmelserna för upphandling under tröskelvärdena, kan det inte uteslutas att Ragn-Sells lidit eller kan komma att lida skada av Merabs handlande.

Frågan om det var rätt av Merab att låta Stenas anbud gå vidare till utvärdering

Parternas argumentering

Ragn-Sells: Anbudsgivare ska enligt förfrågningsunderlaget styrka att de fullgjort sina skyldigheter avseende skatter, socialförsäkringsavgifter m.m. För att styrka dessa uppgifter ska anbudsgivarna till anbudet bifoga en av Skatteverket ifylld blankett SKV 4820, vilken inte får vara daterad tidigare än två månader före sista anbudsdag. Sista anbudsdag var den 31 oktober 2009. Den till Stenas anbud bifogade SKV 4820-blanketten var emellertid daterad den 15 augusti 2009, dvs. tidigare än två månader före sista anbudsdag. Stenas anbud borde därför rätteligen ha förkastats. Underlåtenheten att förkasta ett anbud som inte uppfyller alla uppställda kvalificeringskrav strider mot kravet på likvärdig behandling och den gemenskapsrättsliga likabehandlingsprincipen.

Merab: Merab har gjort en kontroll av kvalificeringskraven. Den av Stena bifogade blanketten var daterad den 14 augusti 2009. Denna miss på 14 dagar är ett rent misstag som Merab beklagar. Det överlämnas till rättens bedömning att avgöra om detta misstag är av sådan allvarlig art att upphandlingen av denna anledning strider mot likabehandlingsprincipen.

Länsrättens bedömning

Det är i målet ostridigt att Stenas anbud inte uppfyller skall-kravet avseende den begärda SKV 4820-blanketten, vilken inte fick vara daterad tidigare än två månader före sista anbudsdag. Merab har trots denna brist låtit Stenas anbud gå vidare till utvärdering. Ett anbud som inte uppfyller samtliga skall-krav ska normalt förkastas. Merab har inte förmått visa skäl till varför

anbudet inte skulle ha förkastats. Rätten finner med anledning härav att Merabs agerande strider mot likabehandlingsprincipen.

Frågan om Ragn-Sells har lidit, eller kan komma att lida, skada på grund av att utvärderingen avseende kostnader för tillgång till kemist samt tillhandahållande av säkerhetsrådgivare inte skett i enlighet med förfrågningsunderlaget

Parternas argumentering

Ragn-Sells: I upphandlingen ingår inte bara tillhandahållande av behållare, hämtning och behandling av farligt avfall, utan även tillgång till kemist samt tillhandahållande av säkerhetsrådgivare. Anbudsgivarna har lämnat anbud på båda dessa tjänster. Kostnaderna för tjänsterna har emellertid inte alls beaktats vid den slutliga utvärderingen. Merab har således inte beaktat alla kostnader som kan uppkomma i form av ersättningar till anbudsgivare, vilket är utgångspunkten i förfrågningsunderlaget. Underlåtenheten att beakta kostnaderna för kemister och säkerhetsrådgivare strider mot kraven på öppenhet och likvärdig behandling samt principerna om transparens och likabehandling.

Merab: Då anbudet utvärderades skedde detta med hänsyn till kostnaden för behandling, behållare och hämtning. Det är riktigt att man vid utvärderingen även skulle ta hänsyn till tillgång till kemist samt tillhandahållande av säkerhetsrådgivare. Merab har utvärderat timkostnad för kemist och säkerhetsrådgivare. Årskostnad för dessa är svår att bedöma eftersom man på förhand inte kan veta i vilken omfattning de kommer att anlitas. Merab har med utgångspunkt från antalet timmar som man anlitar kemist under år 2008, gjort en beräkning av årlig kostnad för kemist och säkerhetsrådgivare. Enligt denna beräkning skulle Stenas anbud uppgå till 640 972 kr medan Ragn-Sells anbud skulle uppgå till 711 342 kr. Det föreligger därmed i

denna del ett misstag i upphandlingen som vid en rättslig bedömning kan betraktas strida mot likabehandlingsprincipen, ehuru Stena alltjämt framstår som det bästa anbudet för Merab.

Länsrättens bedömning

Det får anses ostridigt att utvärderingen av kostnader för tillgång till kemist samt tillhandahållande av säkerhetsrådgivare inte har skett i enlighet med förfrågningsunderlaget. Som det får förstås menar Merab dock att Ragn-Sells inte har lidit någon skada av detta brott mot LOU. Anledningen till detta är att om utvärderingen skett på korrekt sätt så hade Stena ändå vunnit upphandlingen.

Under förutsättning att Stenas anbud uppfyllt samtliga skall-krav hade Ragn-Sells inte kunnat anses ha lidit eller kunnat komma att lida skada i denna del. Länsrätten har dock ovan fastställt att Stenas anbud rätteligen skulle ha förkastats. Vid en jämförelse av de tre kvarvarande anbuden kan det konstateras att det inte spelar någon roll om kostnaderna för tillgång till kemist samt tillhandahållande av säkerhetsrådgivare utvärderas eller ej, Ragn-Sells hade ändå vunnit upphandlingen. Med anledning härav finner länsrätten att Ragn-Sells inte kan anses ha lidit eller komma att lida skada i denna del.

Frågan om Ragn-Sells har lidit, eller kan komma att lida, skada på grund av att det av förfrågningsunderlaget inte framgår att det endast tillåts hämtning av maximalt 200 kg farligt avfall per hämtning

Parternas argumentering

Ragn-Sells: Merab har vid utvärderingen avseende hämtning av de avfalls-
slag som hämtas tillsammans av någon anledning utgått ifrån att man bara

kan hämta 200 kg per gång. En följd av detta är att Ragn-Sells belastas med fler hämtningar än Stena. Det finns emellertid inget underlag för att utgå ifrån att sammanlagt bara 200 kg kan hämtas vid varje tillfälle. En behållare på 0,6 m³ kan t.ex. ensamt innehålla avfall som väger mer än 200 kg. Ragn-Sells har därför vid utvärderingen belastats med ett för stort antal hämtningstillfällen. Den företagna begränsningen av den mängd som kan hämtas vid varje tillfälle strider mot kraven på öppenhet och likvärdig behandling samt de gemenskapsrättsliga principerna om transparens och likabehandling.

Merab: Merab har vid utvärderingen av kostnad för hämtning bedömt alla anbudsgivare lika. Antalet hämtningar har beräknats med utgångspunkt från anläggningarnas faktiska tillstånd och anbudsgivarnas offererade behållare. Enligt Merabs tillstånd, enligt förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, får Merab inte vid något tillfälle lagra mer än 1,0 ton annat farligt avfall, vilket motsvarar cirka 800 kg lösningsbaserat färgavfall och 200 kg övrigt avfall. Sådant avfall måste sålunda hämtas ganska ofta för att en anläggnings tillstånd inte ska överskridas. Det bekräftas att förfrågningsunderlaget från början kunde vara något bättre preciserat så att dessa mängder och behov av borttransport bättre klargjordes. Felet i upphandlingen och dess utvärdering kan därmed anses strida mot likabehandlingsprincipen. Merab vidhåller dock alltjämt uppfattningen att Stena har lämnat ”det bästa anbudet”.

Länsrättens bedömning

Det är i målet ostridigt att det inte framgår av förfrågningsunderlaget att det vid utvärderingen avseende hämtning av övrigt avfall skulle bedömas utifrån förutsättningen att maximalt 200 kg kan hämtas per gång. Detta har lett till att Ragn-Sells påförts ett stort antal hämtningstillfällen, vilket i sin tur har lett till ett högre pris på anbudet. Det kan inte uteslutas att Ragn-

Sells hade utformat sitt anbud annorlunda om denna förutsättning hade angivits i förfrågningsunderlaget. Förfrågningsunderlaget strider därmed mot principen om transparens. Länsrätten finner att Ragn-Sells på grund av detta lidit eller kan komma att lida skada.

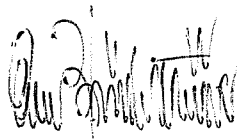
Sammanfattning

Länsrätten finner att Merab brutit mot bestämmelserna om tröskelvärdesberäkning då fel upphandlingsförfarande valts för upphandlingen. Rätten anser vidare att Merab rätteligen borde ha uteslutit Stena från upphandlingen, då bolaget inte uppfyllt ett i förfrågningsunderlaget uppställt skall-krav. Länsrätten finner att utvärderingen avseende kostnader för tillgång till kemist samt tillhandahållande av säkerhetsrådgivare inte skett i enlighet med förfrågningsunderlaget, men att Ragn-Sells inte kan anses ha lidit skada på grund av detta fel. Rätten anser att förfrågningsunderlaget strider mot principen om transparens, avseende hämtning av övrigt avfall och utvärderingen av densamma. Förutsättningar finns därför för ingripande enligt LOU. Med hänsyn till att åtminstone en av bristerna är hänförlig till förfrågningsunderlaget anser länsrätten att upphandlingen ska göras om.

Särskilda upplysningar

Länsrättens interimistiska beslut från den 9 december 2009 upphör i och med denna dom att gälla.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (Dv 3109/1b)

Ola Brändström

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga länsrättens beslut skall skriva till Kammarrätten i Göteborg.

Skrivelsen skall dock skickas eller lämnas till länsrätten.

Överklagandet skall ha kommit in till länsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande skall kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill länsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står länsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande skall innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom skall adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nå för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift om länsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av länsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen skall vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till länsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud skall denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.